

Partiju finanšu avoti un finansēšanas ierobežojumi

Publicēts: 22.03.2021.

Lai partijas varētu darboties un veidot saikni ar vēlētājiem, tām ir nepieciešami finanšu resursi. Savukārt, lai nodrošinātu sabiedrības uzticēšanos partijām, vairotu sabiedrības interešu pārstāvniecību politikā un mazinātu iespēju šaurām, labi organizētām un finansiāli ietekmīgām grupām noteikt partijas politiku, demokrātiskās valstīs tiek izstrādāti partiju finansēšanas noteikumi.

Latvijā [Politisko organizāciju \(partiju\) finansēšanas likuma](#) mērķis ir nodrošināt partiju finansiālās darbības atklātumu, likumību un atbilstību parlamentārās demokrātijas sistēmai.

Partiju finanšu avoti

Politiskās partijas var finansēt no:

- fizisko personu dāvinājumiem (ziedojumiem), biedru naudas un iestāšanās naudas;
- valsts budžeta - likumā noteiktajos gadījumos;
- ienākumiem, ko dod attiecīgās partijas saimnieciskā darbība;
- citiem finansēšanas avotiem, izņemot tos, no kuriem ar likumu ir aizliegts finansēt politiskās partijas.

Partiju finansēšanas ierobežojumi

Politisko partiju finansēšanai Latvijā noteikti vairāki ierobežojumi:

- politiskajām partijām drīkst veikt ziedojumus Latvijas pilsoņi un personas, kurām saskaņā ar likumu ir tiesības saņemt Latvijas Republikas nepilsoņa pasi;
- fiziskās personas drīkst veikt ziedojumus, iemaksāt biedru naudas un iestāšanās naudas no saviem ienākumiem, bet to kopējais apmērs nedrīkst pārsniegt 30 % no šo personu iepriekšējā kalendārajā gadā gūtajiem ienākumiem;
- aizliegti juridisko personu ziedojumi;
- aizliegti anonīmi ziedojumi;
- aizliegts finansēt partijas personām, kuras ir sodītas ar aizliegumu kandidēt Saeimas, Eiropas Parlamenta vai pašvaldību vēlēšanās, izņemot personas, kuras ir rehabilitētas vai kurām sodāmība dzēsta vai noņemta;
- finansējot partijas, nav atļauts izmantot citu personu dāvinājumus vai aizdevumus;
- partijas aizliegts finansēt ar trešo personu starpniecību (izmantot citas personas identitātes datus vai nodod naudu citai personai, kura to ziedo partijai);
- partijām aizliegts ņemt aizņēmumus, izsniegt aizdevumus un dot galvojumus;
- par politiskās partijas aizņēmumu uzskatāmas arī parādsaistības, par kurām politiskā partija nav veikusi samaksu 90 dienu laikā pēc samaksas termiņa;
- ziedojumi, kuru kopsumma pārsniedz vienu minimālo mēnešalgu (2023.gadā - 620 eiro), ir jāpārskaita partijas bankas kontā.

Partiju finansēšanas apjoms

Partiju finansēšanas apjoms ziedojumu, biedru naudu un iestāšanās naudas kopsummai:

visām politiskajām partijām, kas saņem valsts budžeta finansējumu un kas ir pārstāvētas Saeimā, nedrīkst pārsniegt piecas minimālās mēnešalgas – 3100 eiro;

visām politiskajām partijām, kuras saņem valsts budžeta finansējumu un par kurām pēdējās Saeimas vēlēšanās nobalsojuši vairāk nekā 2 % , bet ne vairāk kā 5 % vēlētāju, nedrīkst pārsniegt 12 minimālās mēnešalgas – 7440 eiro;

fiziskā persona vienai politiskajai partijai kalendārā gada laikā var izdarīt ziedojumus par summu, kas nepārsniedz 20 minimālās mēnešalgas – 12 400 eiro;

biedra iestāšanās un biedru naudas iemaksu un biedra veikto ziedojumu kopējais apmērs vienai politiskajai partijai kalendārā gada laikā nedrīkst pārsniegt 50 minimālās mēnešalgas – 31 000 eiro.

Ziedojumi

Ziedojums ir jebkurš mantisks vai citāda veida bezatlīdzības labums:

pakalpojums;

tiesību nodošana;

politiskās partijas atbrīvošana no pienākuma;

atteikšanās no kādas tiesības par labu politiskajai partijai;

kustamas vai nekustamas mantas nodošana partijas īpašumā;

pakalpojumu sniegšana politiskajai partijai par maksu, kas ir zemāka par attiecīgās kustamas vai nekustamas mantas vai pakalpojuma tirgus vērtību;

citas darbības, ar kurām partijai tiek piešķirts kāds labums.

Partiju finanšu datubāze

Informācija par partiju saņemtajiem ziedojumiem, iesniegtajiem gada pārskatiem u.c.

[Skatīt vairāk](#)

Valsts budžeta finansējums

Informācija par politiskajām partijām izmaksāto valsts budžeta finansējumu

[Skatīt vairāk](#)